

Studii: licențiată în studii juridice, Facultatea de Drept, Universitatea Româno-Americană (examen de licență la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” – 2001); licențiată în științele comunicării, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (2010); master „Carieră judiciară – Criminalistică” (2007) și „Dreptul Uniunii Europene” (2014), Facultatea de Drept, Universitatea din București; bursă doctorală în cadrul „Université Paris I Panthéon-Sorbonne, Travail, Études Sociales, Administration économique” – Droit du sport, Paris, Franța (2016) și Universită di Roma – LUMSA, Università degli Studi di Roma „Foro Italico”, „Scuola dello Sport” – Comitato Olimpico Nazionale Italiano, Centro Olimpico F.I.J.L.K.A.M., Biblioteca Apostolică Vatican, Roma, Italia (2015); Doctor în Drept, *Magna Cum Laude* (2020), Facultatea de Drept, Universitatea din București; programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă: „Științe Penale – Criminalistică” (2001), „Drept privat” (2004), „Analiza teoretică și practică a reglementărilor cuprinse în Codul Administrativ” (2023) – Facultatea de Drept, Universitatea din București.

Activitate: avocat; lector – Centrul Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor (Agenția Națională pentru Sport) – cursul „Legislația sportului”; cadru didactic asociat – Universitatea de Vest Timișoara – Facultatea de Educație Fizică și Sport, Master: Managementul activităților și organizațiilor de educație fizică și sportive – cursul „Drept și legislație sportivă”; practicant de Arte Marțiale – Karate Do din 1990 – centura neagră 4 DAN; sportiv de performanță la C.S. Dinamo București – Secția Karate; antrenor de Arte Marțiale – Karate Do; preparator sportiv; participare la numeroase stagii de pregătire în România și străinătate.

Publicații: a publicat numeroase articole și lucrări, dintre care pot fi menționate: *Dreptul educației fizice și sportului*, Ed. C.H. Beck, București, 2024, *Sportivul în ordinea juridică națională*, Ed. C.H. Beck, București, 2023; *Sports and the valencies of human rights protection*, Conferința științifică internațională – „Educație, sport și sănătate”, ed. a 13-a (8 mai 2020); *Reflections on the importance of volunteering in sports*, în „Hic et nunc: Alexandru Athanasiu”, Facultatea de Drept, Centrul de Drept social comparat, Ed. C.H. Beck, București (2020); *Realities and Perspective of „Sports Activity Agreement” in Romania*, articol în cadrul Conferinței The 24th IASL International Sports Law Congress – „Professional Sports law: Law and Justice in Football and Basketball” (2/3 noiembrie 2018), Athens, Greece; *Sănătatea, condiție sine qua non a performanței sportive*, articol susținut la Conferința științifică internațională „Educație, Sport și Sănătate – o sută de ani de performanță”, Universitatea din București – D.E.F.S., 23 martie 2018; *Asigurările de sănătate în domeniul sportului. Realități și perspective*, în Volumul Conferinței Internaționale a Doctoranzilor în Drept, The International Conference Of PhD Students in Law And Law Students 9th ed., Timișoara (mai 2017); *Sport and the EU treaties*, articol susținut în cadrul „International multidisciplinary scientific conferences on social science and arts”, Albena, Bulgaria (21-31 august 2016); *The future of sports law in Romania*, susținut în cadrul „International Congress of Physical Education, Sports and Kinetotherapy”, organizat de U.N.E.F.S., București (16-18 iunie 2016), publicat pe CD cu ISBN și în revista „Discobotul” (2017 – online); *Libera circulație a sportivilor profesioniști*, în Volumul Conferinței Internaționale a Doctoranzilor în Drept, The International Conference Of PhD Students In Law And Law Students, 7th ed., Timișoara (mai 2015).

Florentina Camelia Medei

Sportivul în ordinea juridică națională

Ediția 2

- revizuită și adăugită -

Editura C.H. Beck
București 2025

Cuprins

Abrevieri.....	XI
Prefață.....	XV
Argumentum.....	XXI
Capitolul I. Considerații introductive	1
Secțiunea 1. De la gloria și decăderea lui Miltiades la „maratonul” Jocurilor Olimpice moderne.....	1
Secțiunea a 2-a. Olimpiadele lui Zappa.....	2
Secțiunea a 3-a. Fenomenul sportiv internațional.....	6
Secțiunea a 4-a. „Discobolul” lui Miron.....	13
Secțiunea a 5-a. Incursiune în etimologia și istoria cuvântului „sport”.....	15
Secțiunea a 6-a. Analiza elementelor de teoria educației fizice și sportului	19
Secțiunea a 7-a. Ordinea juridică sportivă.....	26
Capitolul II. Dreptul la muncă – drept fundamental al omului	38
Secțiunea 1. Dreptul la muncă – prioritate a Organizației Națiunilor Unite (O.N.U.), a Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.), a Consiliului Europei (C.E.) și a Uniunii Europene (U.E.).....	38
Secțiunea a 2-a. Instituții și organisme competente în domeniul sportului.....	55
Secțiunea a 3-a. Delimitarea conceptuală a sportivului „profesionist” de cel „amator”	85

Capitolul III. Statutul de lucrător al sportivului profesionist în dreptul Uniunii Europene	90
Secțiunea 1. Scurtă incursiune în politica Uniunii Europene în domeniul sportului	92
Secțiunea a 2-a. Statutul de lucrător al sportivului profesionist	116
Secțiunea a 3-a. Drepturile de securitate socială ale sportivilor profesioniști în dreptul Uniunii Europene.....	155
Secțiunea a 4-a. Drepturile sportivilor profesioniști astfel cum decurg din Regulamentele U.E. privind securitatea socială.....	163
Secțiunea a 5-a. Drepturile sportivilor profesioniști astfel cum decurg din Directiva 2011/24/U.E.	171
Secțiunea a 6-a. Drepturile sportivilor profesioniști astfel cum decurg din acordurile, înțelegerile, convențiile sau protocoalele internaționale de reciprocitate în domeniul sănătății și științelor medicale, la care România este parte	177
§1. Acordarea asistenței medicale sportivilor, cetățeni români, în străinătate.....	177
§2. Acordarea asistenței medicale în România sportivilor, cetățeni ai statelor cu care România a încheiat acorduri	178
Capitolul IV. Statutul juridic al sportivului în legislația franceză	187
Secțiunea 1. Considerații generale.....	187
Secțiunea a 2-a. Reglementarea statutului juridic al sportivului profesionist	200
Capitolul V. Statutul juridic al sportivului în legislația românească	220
Secțiunea 1. Statutul juridic al sportivului în România	220
Secțiunea a 2-a. Analiza principalelor instrumente juridice care reglementează raporturile juridice dintre sportivul profesionist și structurile sportive.....	241
Secțiunea a 3-a. Regimul fiscal al sportivului profesionist.....	264
Secțiunea a 4-a. Drepturile de securitate socială ale sportivilor profesioniști în legislația românească	272

Secțiunea a 5-a. Beneficiile sistemului de asigurări sociale de sănătate din România pentru sportivii profesioniști.....	276
Secțiunea a 6-a. Contribuțiile sociale obligatorii datorate de persoanele fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor și/sau din activități independente, atât în România, cât și pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene.....	289
Secțiunea a 7-a. Alte asigurări de sănătate pentru sportivii profesioniști.....	290
Secțiunea a 8-a. Asistența medico-sportivă	296
Secțiunea a 9-a. Concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate pentru sportivii profesioniști	297
Secțiunea a 10-a. Concediul și indemnizația pentru îngrijirea pacientului cu afecțiuni oncologice.....	304
Secțiunea a 11-a. Accidentele de muncă și bolile profesionale în domeniul sportului	306
Secțiunea a 12-a. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale	319
Secțiunea a 13-a. Dreptul la pensie al sportivului profesionist	323
Capitolul VI. Răspunderea juridică în domeniul sportului	326
Secțiunea 1. Răspunderea civilă în domeniul sportului	330
Secțiunea a 2-a. Răspunderea penală în domeniul sportului	349
Secțiunea a 3-a. Răspunderea administrativă	360
Secțiunea a 4-a. Răspunderea disciplinară.....	363
Capitolul VII. În loc de încheiere, propuneri de lege ferenda	367
Secțiunea 1. În loc de încheiere	367
Secțiunea a 2-a. Propuneri de lege ferenda.....	368
Bibliografie	405

Capitolul I Considerații introductive

Secțiunea 1. De la gloria și decăderea lui Miltiades la „maratonul” Jocurilor Olimpice moderne

Pentru că „Antichitatea este aristocrația istoriei”¹ și, totodată, o etapă fundamentală pentru viitorul oricărei societăți, nu putem să începem prezentul demers științific fără a evoca parcursul sportului de la forma sa incipientă la Jocurile Olimpice moderne, care au contribuit la dezvoltarea a ceea ce în prezent numim „ordinea juridică sportivă”.

În scrierile sale, Herodot prezintă, destul de lacunar, Bătălia de la Maraton, localitate aflată la 42 km de Atena, „artizanul victoriei grecilor fiind Miltiades (540-489 î.Hr.), strateg atenian”², care s-a remarcat în anul 490 î.Hr., când perșii, trimiși de Darius I, au atacat Atena, în scopul de a cuceri Grecia. Experiența militară și persuasiunea față de Adunarea poporului, forul suprem atenian, au determinat conducerea flotei persane, ancorate în Golful de la Maraton, printr-o luptă în câmp deschis.

Legenda spune că Miltiades s-a remarcat prin faptul că a intuit tactica și strategia de luptă, declanșând atacul asupra flotei persane în mod atipic: „în loc să înainteze lent, pentru a ține strânsă formațiunea de luptă (falanga), hopliții atenieni și aliații lor din Plateea au atacat în pas alergător infanteria persană, care era cel puțin de două ori mai numeroasă (...). Armata persană fusese înfrântă, dar flota lor rămăsese aproape intactă. A fost un marș forțat

¹ Alexandre Dumas.

² P. Lévêque, *Aventura greacă*, Ed. Meridiane, București, 1987, f.p.

dificil, dar trupele au ajuns în timp util pentru a preîntâmpina o încercare de debarcare a perșilor la Faleron (lângă Atena)¹.

Bătălia de la Maraton reprezintă nu numai un succes strategic pentru un popor, cât, mai ales, pentru o întreagă civilizație; „atenienii s-au salvat pe ei înșiși și au salvat, în același timp, Grecia”².

Parte integrantă din bătălia de la Maraton, care a schimbat cursul istoriei civilizației elene este și Fidipide (530 î.Hr. - 490 î.Hr.), curier atenian trimis în Sparta pentru a solicita ajutor când flota persană a debarcat la Maraton. „El a alergat aproximativ 240 de km în două zile. Apoi el a alergat 40 de km din teatrul de luptă de la Maraton la Atena pentru a anunța victoria grecilor împotriva perșilor în bătălia de la Maraton (490 î.Hr.). Adresându-se magistraților, Fidipide, complet epuizat, a spus ultimele cuvinte: «Bucurie vouă, am câștigat», decedând imediat după (...)»³.

La inițiativa lui Pierre de Coubertin, în amintirea soldatului grec Fidipide, dar, mai ales, pentru a sublinia importanța spiritului de sacrificiu pentru un țel, un ideal, pentru binele unei colectivități, maratonul a fost introdus, la Jocurile Olimpice, ca probă sportivă ce constă în alergarea pe distanța de 40 de km.

Secțiunea a 2-a. Olimpiadele lui Zappa⁴

Deși, în mod indubitabil, Pierre de Coubertin rămâne părintele Jocurilor Olimpice moderne, este surprinzător faptul că istoria olimpismului nu face referire, în aceeași măsură, și la Evanghelie Zappa, cel care a finanțat, susținut și organizat primele jocuri olimpice moderne, în Grecia, în anii 1859, 1870, 1875, 1889.

¹ Ibidem.

² Ibidem.

³ Herodotus, R. Waterfield (trad.), Carolyn Dewald (ed.), The Histories, Ed. Oxford University Press, Oxford, 2008 (<https://ro.wikipedia.org/wiki/Fidipide>).

⁴ F.-C. Medei, Raport de cercetare doctorală „Statutul juridic al sportivului în dreptul european”, susținut în iunie 2016.

Reputatul jurnalist și om de televiziune, Horia Alexandrescu¹, descrie, în stilul său inconfundabil, în cărțile sale intitulate „Centenarul olimpismului românesc”² și „Olimpiadele lui Zappa”³, personalitatea marcantă a lui Evanghelie Zappa⁴, precum și contribuția majoră a acestuia la Jocurile Olimpice moderne.

Înainte de a face o scurtă incursiune în istoria renașterii Jocurilor Olimpice moderne, trebuie reamintite începuturile olimpismului românesc.

Întrucât deseori se face confuzie, precizăm că „Olimpiada reprezintă intervalul de patru ani dintre două serbări succesive ale jocurilor olimpice”⁵, iar acestea din urmă sunt competițiile sportive cu caracter periodic practicate, inițial, în Grecia antică și reluate, ulterior, în perioada modernă.

„Olympic” desemnează, în primul rând, zona din Grecia Antică, Olympia, și, totodată, ceea ce este legat de Jocurile Olimpice, care, inițial, aveau o semnificație religioasă, reprezentând o parte din ritualul desfășurat în cinstea lui Zeus, în Olympia, sanctuar rural aflat în vestul Peloponesului. Numele sanctuarului „Olympia” derivă din denumirea celui mai înalt munte din Grecia (2917 metri),

¹ (http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Horia_Alexandrescu)

² H. Alexandrescu, Centenarul olimpismului românesc, Ed. Vivaldi, București, 2014.

³ H. Alexandrescu, Olimpiadele lui Zappa, Ed. Vivaldi, București, 2016.

⁴ Evanghelie Zappa s-a născut la 23 august 1800, Labova (Lavdani), Albania de astăzi, într-o familie de aromâni. În 1833, după retragerea din armată, vine în România, inițial la Galați, pentru ca în 1844 să se stabilească în comuna Broșteni, Ialomița, lângă București și, totodată, să primească „naturalizarea mare”, conform căreia, în schimbul renunțării la apartenența inițială (grecă), să devină cetățean român. Pasionat de agricultură, pe care o practica folosind cele mai avansate metode agrotehnice ale vremii, Zappa a scris în anul 1847, cu text bilingv, română-greacă, o carte intitulată „Trântorul”, cu subtitlul „Coprinzător de observații din cercare asupra semănării grâului și orânduiei asupra moșiilor”. În satul Broșteni a construit cea mai mare fabrică de spirt din sudul țării și o moară de făină – informațiile despre viața, opera și contribuția lui E. Zappa la renașterea JO au fost furnizate de cărțile scrise de Horia Alexandrescu.

⁵ (<https://dexonline.ro/definitie/olimpiada>)

„Olympos”, despre care, în Mitologia greacă se spunea că „era casa Pantheonului grecesc, templul unde sălășluiau cele 12 divinități olimpice”¹.

Preocuparea constantă pentru afaceri nu afectează pasiunea lui Zappa pentru antica Olympie și pentru relansarea Jocurilor Olimpice. Existau preocupări pentru renașterea acestor jocuri și din partea altor personalități, cum ar fi poetul grec Panayotis Soutsos.

Se pare că „Zappa a citit într-unul dintre ziarele lui Soutsos (...) un articol despre Jocurile Olimpice și despre propunerea, mai deloc practică, ca acestea să fie readuse la viață în Grecia antică”²; „oricum ar fi auzit Zappa prima oară despre ideea olimpică a lui Soutsos, aceasta l-a încântat (...); fără Soutsos, Zappa nu ar fi conceput niciodată ideea”³.

Fabrica de făină de la Călărași a fost intitulată de către Zappa „Olympia”. Acesta a întreprins numeroase demersuri către oficialii greci de la Atena pentru „reînvierea permanentă a Jocurilor Olimpice clasice, cu premii în bani, pentru învingători. El urma să plătească totul, inclusiv construirea unui edificiu olimpic, unde să poată fi expuse arta și industria greacă ale vremii; (...) inițiativa olimpică a lui Soutsos s-a aflat în spatele demersurilor și eforturilor lui Zappa, iar acesta a căutat în mod perfect conștient să ducă la îndeplinire ideea olimpică a lui Soutsos”⁴.

În urma acceptului primit de la Atena, cu privire la organizarea evenimentului în același oraș, Evanghelie Zappa s-a preocupat și de lansarea unor Jocuri Olimpice în România, acestea având loc la București, în 1857, în Parcul Cișmigiu și pe lacul său.

Zappa a solicitat ministrului grec de externe Rangavis și „scoaterea la lumină a vechiului stadion grec Panathinaikos (...), acceptând să achite costurile estimate de Rangavis, care s-au ridicat la colosala sumă de peste un milion de drahme”; deși stadionul nu a

putut fi folosit la prima „Olimpiadă zappaiene” (...). La 19 august 1858, regele Otto I a emis Decretul Regal care stabilea principalele detalii ale manifestărilor, intitulate în acel moment „Olimpiade”.

„Întrecerile urmau să se organizeze din patru în patru ani, la Atena, în patru duminici consecutive din luna octombrie a anului 1859. Laureții tuturor competițiilor aveau să primească medalii de aur, argint, bronz, cu chipul Regelui Otto inscripționat pe față, iar pe revers cu cel al finanțatorului Evanghelie Zappa, pentru unele probe fiind prevăzute chiar și premii în bani. Prin decret se stabilea, totodată, că existentul Comitet Olimpic de Organizare se va transforma în Comitetul pentru încurajarea Industriei Naționale (...) întrecerile vor fi supranumite ulterior și vor rămâne în statistici drept „Olimpiadele lui Zappa”¹.

Numeroase documente arată că însuși medicul William Penny Brookes „(...) a contribuit direct la ediția Jocurilor Olimpice din 1859, acordând personal un premiu de 10 lire pentru unul dintre campioni, fie și numai acest gest simbolic atestând recunoașterea și susținerea sa oficială pentru întâia Olimpiadă modernă, cea a lui Zappa”². Medicul englez William Penny Brookes³ a fost susținător al educației fizice în școli și în societate, dar și al Jocurilor Olimpice moderne. În 1850 a fondat Clasa Olimpică pentru încurajarea exercițiilor fizice, care în 1860 își schimbă denumirea devenind *Wenlock Olympian Society (W.O.S.)*. Pasiunea pentru educația fizică în școli l-a adus pe dr. Brookes în contact cu Pierre de Coubertin, care, în 1890, a fost invitat de medicul englez la Much Wenlock. Fascinat de personalitatea dr. Brooks, precum și de vasele cunoștințe despre educație fizică și jocuri olimpice, Pierre de Coubertin afirma: „dacă Jocurile Olimpice, pe care Grecia modernă nu a fost încă în măsură să le reînvie, supraviețuiesc, aceasta se datorează nu unui grec, ci cu siguranță Doctorului WP Brooks”⁴.

¹ Wenlock Olympian Society archives.

² D.C. Young, *The modern Olympics. A struggle for revival*, Ed. The John Hopkins University Press, Baltimore and London, 1996, apud H. Alexandrescu, op. cit., 2016, p. 50.

³ Ibidem.

⁴ Idem, p. 52-54.

¹ D.C. Young, op. cit., apud H. Alexandrescu, op. cit., 2016, p. 53-56.

² Ibidem.

³ William Penny Brooks (13 august 1809 - 11 decembrie 1895), Wenlock Olympian Society archives.

⁴ Wenlock Olympian Society archives.

Istoricii, cercetătorii Jocurilor Olimpice au arătat că „(...) spre deosebire de prima ediție a lui Pierre de Coubertin, din 1896, care a avut în premieră participarea internațională, cea de la Atena, din 1859, a fost doar panelenică”¹.

Evanghelie Zappa moare în 1865, iar sarcina continuării proiectului Jocurilor Olimpice este preluată de către dr. Brookes.

Următoarele ediții ale Jocurilor Olimpice au avut loc în 1870, 1875 și 1889.

„Olympiile” lui Evanghelie Zappa au avut un rol important în istoria olimpismului deoarece sunt precursorile Jocurilor Olimpice internaționale din 1896, 1906 (Atena).

Astfel, „ideea relansării Jocurilor este atribuită, corect, lui W.P. Brookes și lui E. Zappa, inspirați de poetul grec Panayotis Soutsos, cu mult înainte de nașterea lui Pierre de Coubertin”².

Secțiunea a 3-a. Fenomenul sportiv internațional³

Fenomenul sportiv internațional este marcat de activitatea desfășurată de către Pierre de Coubertin, „filozof, poet, istoric, sociolog, pedagog, om de cultură, umanist, educator preocupat de sănătatea corpului și a spiritului”⁴.

Născut la Paris, la 1 ianuarie 1863, Pierre de Coubertin este fiul cel mai mic al lui Charles-Louis, Baron Fredy de Coubertin și al Aghatei-Marie Marcelle Gigault de Crisenoy, importantă familie de aristocrați catolici; frații săi mai mari sunt Paul (născut în 1847), Albert (născut în 1848), Marie (născută în 1854)⁵.

¹ H. Alexandrescu, op. cit., 2016, p. 63.

² Idem, p. 222.

³ F.-C. Medei, loc. cit., iunie 2016.

⁴ Henri Serandour, membru C.I.O., apud „Le manifest Olympique”.

⁵ Informațiile despre viața privată a baronului de Coubertin sunt furnizate de lucrarea P. de Coubertin, Textes Choisis, Tome I. Revelation. Introduction général choix et presentaion des textes: Professeur G. Rioux, Ed. Weidmann, Zurich-Hildesheim-New York, 1986, edictată de C.I.O., p. 1-50.

Micuțul Pierre de Coubertin este caracterizat printr-o sete de cunoaștere profundă: este un elev foarte inteligent, educat și manierat, receptiv, apreciat de toți.

În 1880 Pierre de Coubertin termină școala secundară la Paris, „L'École Libre St. Ignace”; el își efectuează studiile superioare tot la Paris, la Facultatea de Drept și la Școala de Științe Politice¹, devenind absolvent de litere, științe politice și drept.

Fascinat de opera lui Hippolite-Adolphe Taine², în 1883, Pierre de Coubertin, la 20 de ani, pleacă în Regatul Unit, pentru a studia la renumitul „Colegiu iezuit de Rugby”; vizitează școli, universități, vorbește cu profesori, elevi pentru a înțelege sistemul englez de pedagogie.

„Note despre Anglia”³ a reprezentat acel declin ce a determinat parcursul său. Călătoria în Anglia, țară în care sportul avea un rol imens în formarea elevilor, va influența pozitiv și definitiv întreaga carieră a baronului de Coubertin⁴.

Deși numele lui Pierre de Coubertin este legat, în principal, de renașterea Jocurilor Olimpice, opera sa este grandioasă și complexă. Personalitate prestigioasă, de Coubertin a publicat numeroase lucrări, reușind să reformeze sistemul de pedagogie; este, totodată, un veritabil istoric („Istoria Universală”), sociolog și un sportiv desăvârșit.

Imboldul pentru întreaga sa carieră a fost conceptul de „educație”, care, potrivit lui Pierre de Coubertin, este esențială pentru societate. Modelul educațional cel mai bun din lume, la acel moment, era cel englez; două personalități marcaseră educația engleză: Charles Kingsley și Thomas Arnold.

Experiențele trăite în Anglia sunt împărtășite cititorilor în cartea sa „Educația în Anglia”, publicată în anul 1888, al cărei erou era Thomas Arnold, „liderul și clasicul model al educatorilor

¹ L'École des Sciences Politiques, Paris.

² Maurice Baring (1911), Hippolyte Taine, în Encyclopædia Britannica, vol. 26, 11th ed., Cambridge University Press, Cambridge, p. 363 – H.A. Taine (1828-1893), filozof, istoric, critic francez.

³ „Les Notes sur L'Angleterre de Taine”.

⁴ P. de Coubertin, op. cit., Tome I, 1986, p. 9, traducere liberă.

englezi”¹, despre care Pierre de Coubertin afirma, cu încântare, că „(...) a dat formula precisă pentru rolul atleticii în educație. Cauza a câștigat repede. Câmpuri de joc au apărut peste tot în Anglia”².

„Educația va deveni pentru Pierre de Coubertin locul permanent al aventurii sale, iar gândirea sa va deveni o critică a epocii sale”³. Conștient de faptul că numai o cultură vastă îi va permite să își realizeze idealurile, Pierre de Coubertin este preocupat de educația multilaterală; studiază marii filozofi J.J. Rousseau, Felix Dupanloup, John Locke, Herbert Spencer, James Stuart Mill, Alexandru Bain, abordează lucrări de științele naturii (Darwin), este pasionat de estetică⁴.

Câteva manuscrise sunt realizate de Pierre de Coubertin în perioada 1885-1886: „Drept administrativ”, „Constituțiile S.U.A.”, „Constituțiile franceze”.

Pierre de Coubertin a efectuat mai multe călătorii în străinătate (Marea Britanie, Statele Unite etc.) pentru a studia modalitatea în care erau practicate educația fizică și sportul și cum acestea erau integrate în sistemul educativ. Lucrările sale descriu studiile astfel efectuate; în 1886-1887 apar: „Colegiile englezești: Harrow”, „Universitatea englezescă: Cambridge”, „Educația englezescă” (susținută în cadrul unei conferințe), „Era Victoriană”, „Amintirile Oxford și Cambridge”, „Surmenajul”, „Toynbee”, „Un program: Jocul”.

În 1887 este fondată „Uniunea societăților franceze de curse pe jos”⁵ care, în 1889, devine în „Uniunea societăților franceze de sport”⁶, iar în 1888-1889 Pierre de Coubertin scrie numeroase articole, cărți⁷. În continuare, în 1890, de Coubertin întreprinde

¹ C.R. Hill, *Olympic Politics*, Ed. Manchester University Press, Manchester, 1992, p. 5.

² Ibidem.

³ P. de Coubertin, op. cit., Tome I, 1986, p. 5.

⁴ Idem, p. 7-9.

⁵ „L’Union des sociétés française de courses à pied”.

⁶ „L’Union des sociétés française de sport athlétique”.

⁷ A se vedea „Paysages irlandais. Anthologie des écrivains français et belges”, „Le remède au surmenage et la transformation des lycées de Paris” (articol susținut în cadrul unei conferințe), „L’Education en Angleterre”, „Lettre aux membre de la Société d’Economie Sociale et des

diferite călătorii în Statele Unite, Canada unde studiază metodele de educație, convins fiind că orice societate se poate dezvolta dacă are la bază un sistem de educație și de sport coerent, aspect evident și în lucrările sale¹. La 25 noiembrie 1892, cu ocazia ceremoniei celei de-a V-a aniversări a „Uniunii Franceze de sport”², în prezența Președintelui Franței, are loc în Amfiteatrul de la Sorbonna o conferință.

În fața a numeroși elevi, profesori, invitați susține tema „Exerciții fizice în antichitate. Evul Mediu și lumea modernă”³, iar la finalul susținerii sale lansează ideea Jocurilor Olimpice moderne⁴.

Între 1891-1893, Pierre de Coubertin publică, în continuare, numeroase cărți, articole.

Baronul de Coubertin ia inițiativa organizării unui congres intitulat „Congresul Olimpic Internațional de la Paris pentru studierea și propagarea principiilor amatorismului”, în iunie 1894.

Unions de la Paix Sociale: annonce de la fondation du Comité pour la propagation des exercices physiques dans l’éducation”, „Lettre aux Président des Société d’Aviron de Paris et de province”, „La France et l’Europe” (articol susținut în cadrul unei conferințe), „La ligue nationale de l’education physique”, „Athletics and gymnastics. Discours. Boston”, „L’éducation athletique” (articol susținut în cadrul unei conferințe), „Manuel des jeux scolaires et des experiences athlétiques”, „L’éducation anglaise en France”.

¹ „Appel pour la création d’un enseignement universitaire ouvrier”, „La jeunesse de France” (articol susținut în cadrul unei conferințe), „Comité de Propagation des Exercices Physique (Rapport)”, „Causerie d’Avril”, „L’Université Cornell”, „L’Exposition athletique”, „Universites Transatlantiques”.

² „L’Union des Societes Francaises de Sport Athletiques”.

³ P. de Coubertin, *Un campagne de vingt-et-un an (1887-1908)*, Les batailles de l’education physique, Librairie-E’education physique, Paris, 1909, p. 90.

⁴ P. de Coubertin, „Réaliser sur une base conforme aux conditions de la vie moderne, cette oeuvre grandiose et bien faisante: le rétablissement des Jeux Olympiques”, apud Comité Pierre de Coubertin, *Defense du sport – Revue des etudes et des informations*, 6 anée, n° 16, trimestriel, oct. 1966, Biblioteca Națională a Franței F. Mitterand.